

5 reptes socials a l'àmbit rural

01/02/2017

F Pere Tarrés

Autor/a: Emilio Romero Boticario

Poden ser una guia que ajudi a les entitats no lucratives a dissenyar i desenvolupar activitats que donin resposta a la realitat de l'entorn. Foto: Raul Luna

El Programa de desenvolupament rural de Catalunya 2014- 2020 és un dels principals instruments de què disposa la Generalitat de Catalunya per tal de promoure una política estructural dirigida al món rural. foto: León Hernández

A partir d'aquest marc documental i de les necessitats de l'àmbit rural, en aquest recurs s'assenyalem cinc reptes socials.

5 reptes socials a l'àmbit rural

01/02/2017

F Pere Tarrés

Resum:

En aquest recurs trobareu diferents elements que us poden ajudar a l'hora de dissenyar i desenvolupar els vostres projectes.

El [Programa de Desenvolupament Rural 2014 – 2020 \(PDR\)](#), marc de referència per tots els programes regionals, recull quin són les prioritats dels diferents territoris de la UE en aquesta matèria.

Així mateix, el Programa de desenvolupament rural de Catalunya 2014- 2020 és un dels principals instruments de què disposa la Generalitat de Catalunya per tal de promoure una política estructural dirigida al món rural, establint prioritats i reptes.

A partir d'aquest marc documental i de les necessitats de l'àmbit rural, assenyalem cinc reptes socials. Aquests poden ser una guia que ajudi a les entitats no lucratives a dissenyar i desenvolupar activitats que donin resposta a la realitat de l'entorn.

ÍNDEX

[L'absència de serveis i falta d'inversions](#)

[Cohesió territorial i sinèrgies](#)

[L'atur i la inserció sociolaboral](#)

[Pobresa i exclusió social](#)

[Accés als fons de desenvolupament rural europeus](#)

L'absència de serveis i falta d'inversions

L'absència de serveis en l'àmbit rural té com a conseqüència que el paper de les entitats socials sigui determinant. La dispersió del territori, la falta d'inversions i un deficient plantejament territorial, deixa als **petits nuclis rurals sense assistència bàsica** (salut, serveis socials i educació).

La situació per a les persones que es queden en l'àmbit rural és complexa, es produeix l'**aïllament de la persona**, ja que l'accés a aquests serveis és molt complicat com a conseqüència de la precària xarxa de transports públics i la falta de comunicacions en general.

En aquest sentit, l'absència de serveis en l'àmbit rural té com a conseqüència que el **paper de les entitats sigui determinant**. Sovint, el paper de l'administració pública és assumit per les entitats socials, molt afeblides per la manca de recursos econòmics. Aquest escenari fa que les entitats es vegin obligades a:

- Assumir el paper amb els recursos existents o cercar noves fonts de finançament
- Millorar l'eficiència i eficàcia de les seves intervencions.
- Assolir la interrelació amb l'administració local.
- Especialitzar-se i convertir-se en agents dinamitzadors del territori.

Cohesió territorial i sinèrgies

Un altre aspecte clau és la millora de la cohesió territorial i social als territoris rurals, a partir de la **participació social, l'enfortiment comunitari i de les aliances entre entitats, empreses i governs locals** per treballar per uns objectius comuns.

En aquesta línia, es constata que les organitzacions de l'àmbit rural es troben a una situació de feblesa per diferents causes com la falta de recursos o la dispersió entre altres. A l'estudi "[Capital social y redes sociales: análisis del Tercer Sector en contextos rurales](#)", de la Universitat de Saragossa s'identifica la necessitat d'adoptar una estratègia que els permeti ser eficaços en la seva organització interna, i per això és necessari millorar l'articulació entre els diferents agents

En definitiva, **el treball en xarxa i les aliances entre els diferents agents, es converteix en un dels desafiaments per fer front als reptes socials a l'àmbit rural.**

L'atur i la inserció sociolaboral

Respecte a la manca de treball, perquè es pugui lluitar contra la desocupació rural es necessita **inversió, dinamització, col·laboració i interacció entre els diferents agents del territori** (empreses, administracions públiques i entitats). A més, es requereixen **polítiques actives d'ocupació contextualitzades** a l'àmbit rural i oferir als joves una visió optimista de la vida en el camp, apoderar-los i crear líders de desenvolupament rural.

En aquest sentit, destaquem **la importància de les noves tecnologies i la seva accessibilitat** com a eina per a la millora de l'ocupabilitat de la vida de les persones en l'àmbit rural.

Pobresa i exclusió social

El quart aspecte a analitzar està vinculat a **la inclusió social activa, la interculturalitat, la integració del col·lectiu immigrant, el foment de les xarxes de suport i ajuda mútua, l'apoderament i la igualtat de les dones** en l'àmbit rural.

L'exclusió social és un repte que l'àmbit rural comparteix amb l'urbà, però amb les seves pròpies característiques. L'exclusió social és una realitat que va unida a l'exclusió territorial de l'àmbit rural (en l'àmbit polític, econòmic i social), i és complicat separar un problema de l'altre. Dins de pobresa i exclusió social, hi ha dos reptes que tenen per si sols el suficient pes com incorporar-ho als programes d'intervenció social. Parlem de gènere i d'immigració.

El paper de la dona en el camp és i ha estat sempre un paper determinant però mai reconegut. En l'actualitat s'han aconseguit assoliments importants, però el camí cap a la igualtat està encara llunyà. Destaquem la fortalesa de les associacions de dones i la seva capacitat per dur a terme programes productius i emprenedors d'èxit.

La integració de les persones immigrants és un dels grans reptes socials. No existeix un clar model d'èxit d'interculturalitat en el desenvolupament rural, tan sols podem parlar de bones pràctiques, però els contextos i les realitats són molt diferents d'un lloc a l'altre

Accés als fons de desenvolupament rural europeus

El cinquè aspecte clau és **l'accés als fons de desenvolupament rural europeus i millora de la capacitat competitiva de les entitats catalanes**, així com el procés d'enfortiment del teixit associatiu rural.

Les fórmules per accedir als fons europeus per part de les entitats socials són nombrosos, però no per això gaire bé accessibles. Ens trobem amb procediments complexos per a les organitzacions rurals. A més, les exigències de solvència i viabilitat són força elevades per les mitjanes i petites entitats, però són una oportunitat per poder

desenvolupar les activitats. El llistat és llarg, des dels fons generals com poden ser els [Fons Europeus de Desenvolupament Rural \(FEADER\)](#), [Fons Social Europeu \(FSE\)](#), [Garantia Juvenil](#), [Horitzó 2020](#) o [Erasmus+](#), als més específics com poden ser el programa [Drets, Igualtat i Ciutadania \(REC\)](#) i el [Life](#).

En resum, existeixen fons de finançament procedents d'Europa però ens trobem amb les següents febleses a les nostres entitats socials:

- El teixit associatiu en nombroses ocasions no és prou fort per a accedir als fons europeus. Els Fons Leader es presenten com a inaccessibles per a les entitats socials. Es necessitarien programes d'enfortiment en programes europeus.
- El repartiment i/o assignació de fons es realitza sobre la base de viabilitat i solvència, per la qual cosa les entitats beneficiàries solen ser entitats urbanes que treballen a l'àmbit rural, i no sempre es té en compte la contextualització de l'àmbit rural.
- La millora dels aspectes comentats amb anterioritat s'obtidria amb una bona coordinació entre actors públics i privats. Es podria realitzar un millor repartiment dels fons i contextualitzant sempre els programes per mitjà de la participació de tots els actors.

Etiquetes: [disseny de projectes](#), [innovació](#), [desenvolupament sostenible](#), [polítiques ambientals](#), [participació ciutadana](#), [intervenció social](#), [gènere](#)

URL d'origen: <https://xarxanet.org/projectes/recursos/5-reptes-socials-lambit-rural>